42e Jaar. — N° 49 5 Centiem Maandag 19 Februari 1917

NIEUWE GAZET VAN GENT

Abonnementsprijzen : Per maand : 1.50. — Per 3 maand : 4.25. — Weekabonnementen voor Groot-Gent, ten huize besteld : 0.35 — Aankondigingen per regel : 0.50 — Doodsbericht : 5.— — Kleine aankondigingen, per 5 regels, minimum : 0.50

VERSCHIJNT DAGELIJKS

Beheer en Redaktie : Baudeloostraat, 19, Gent

Uitgegeven onder hoofdredaktie van Fr. Primo. Verantwoordelijk voor den aankondigingsdienst " Agentschap Record ". — Gedrukt op de pers der Drukkerij, Sam. Ven., " Mercurius " bestuurder : Ach. De Seyn.

Troelstra en de Duikbootoorlog

Het Deensche blad Politiken van Kopenhagen kondigt den inhoud af van een interview die den leider der Hollandsche socialistische fraktie afgenomen werd door den Haagschen korrespondent van het blad, dr. Hugo Schmidt.

Troelstra zegt, dat de Hollandsche sociaaldemokratische partij de verklaring van de Regeering goedkeurt, waarbij gezegd wordt dat Nederland het voorbeeld van Amerika niet kan volgen. Over het algemeen heeft de partij het grootste vertrouwen in de buitenlandsche politiek van het goevernement. Troelstra uit de meening dat M. Bosboom, minister van oorlog, zich heeft aangesteld als " de grootste pacifist van het land. "

Hij geeft als zijn persoonlijke opinie te kennen, dat het hem zeer begrijpelijk voorkomt dat Duitschland zijn toevlucht heeft genomen tot streng energieke maatregelen om de uithongeringstaktiek van Engeland te beantwoorden. Troelstra gelooft niet dat Holland er zou toe gebracht worden de wapens te moeten opnemen. Eindelijk vindt hij dat het voor de onzijdige staten slechts mogelijk en wenschelijk is, gezien het lot dat de kleine natien in dezen oorlog ondergaan, enkel te waehten met kalmte op de gebeurtenissen, de striktste onzijdigheid te handhaven en zich niet te laten beinvloeden door kwesties van gevoel.

Aldus is het interview saamgevat en weergegeven door de Hollandsche pers.

De oorlogsneucose nu speelt aan vele menschen aardige toeren ; ook aan de socialisten en niet allerminst aan die van België.

De zeer koele en kalm bezadigde opvatting van Troelstra over de jongste wereldgebeurtenis kan door sommige zijner Belgische partijgenoten niet aanvaard worden.

Zoo komt het, dat *Louis Piérard* van de Socialistische Federatie van Mons, vergetend dat Troelstra onzijdig oordeelend socialist is, dezen in L'Echo Belge om zijn beschouwingen hevig aanvalt. Schril afstekend bij de gedragenheid van Troelstra's oordeel, klinkt onmiddellijk de jongensachtige, weinig ernstige vraag van *Louis Piérard* : " Draagt Troelstra soms den Hollandschen minister van oorlog op den neus ?

Verder dan wordt Troelstra op een zelfde lijn gesteld met jonkheer van Sandberg, volgens Piérard de " vertegenwoordiger der Hollandsche aristokratie " die over de kwestie van den duikbootoorlog ongeveer dezelfde opvatting uiteenzette en die door de Duitsche pers werd opgenomen.

Piérard gaat verder en poogt aan te toonen, door dubbelzinnige toespelingen, dat hij van het onzijdig *standpunt* is afgeweken naar de zijde van Duitschland, het gewone verloop trouwens.

" Het schijnt dat men met onzijdigen als M. Troelstra en jonkheer van Sandberg zou moeten herbeginnen, met de heropstelling van A tot Z van de argumentatie waarvan de bewijsvoerende kracht zich reeds sedert zoo lang heeft doen gelden.

Het is waar dat M. Troelstra nog zoover staat dat hij er aan twijfelt of de Verbondenen zich wel mogen verdedigen.

De Socialiste Belge zal nu wel zeggen " dat ik mij op de Hollandsche socialisten werp. " Ik houd echter niet van socialisten — Hollanders of niet — die er een heiligen schrik voor hebben " zich te laten beïnvloeden door gevoelskwesties ". Dit is een kleinmoedigheid die me socialistisch voorkomt.

Zouden er ook nog elders dan bij de aktief-Vlamingen " kleuters zijn van de eerste broek ", Kamiel ?

Hoe waardig houden zich toch de Belgische socialisten tegenover de Internationale, waarvan de leiding in Belgische handen ligt ! Inderdaad vleiend voor de geestelijke waarde en kracht van de Belgische socialistische leiders.

Algemeen Overzicht

Het tweegevecht in Italië

In de laatste tijden zijn in Italie verscheidene tweegevechten tusschen officieren voorgekomen die bij de bevolking eenen pijnlijken indruk hebben verwekt, en die zelfs aanleiding hebben gegeven tot ondervragingen in de kamers.

Er wordt verlangd dat de minister van oorlog zal verbieden dat officieren gedurende den oorlog in tweegevecht gaan. Ingeval van geschillen, zou een eereraad worden ter hulp geroepen, en zoo een tweegevecht volstrekt onvermijdelijk geoordeeld werd zouden door den eereraad alle voorwaarden worden vastgesteld, maar zou het uitvechten van den tweestrijd toch tot na den oorlog worden verschoven. Het is waarschijnlijk dat in dien tijd de strijdlustigen een beetje tot bezinning zouden gekomen zijn. Algemeen wordt verklaard dat in oorlogstijd de wapenen en de levens der onderdanen alleen ten dienste mogen staan van het vaderland.

Het Pruisische Kiesrecht

In de laatste dagen wordt een levendige polemiek gevoerd tusschen de conservatieve en liberale bladen over het Pruisische kiesrechtvraagstuk. In vrijzinnige kringen heerscht de opvatting, dat tot de beloofde herziening van het staatswezen ook een wijziging in het Pruisische kiesrecht behoort ongeveer in den zin van het kiesrecht voor den Rijksdag. In conservatieve kringen is men natuurlijk daartegen gekant omdat hun machtspositie in Pruisen juist op het Pruisische drieklassenkiesrecht steunt.

De Hongaarsche Roemenièrs

In politieke kringen baart een artikel van den Roemeenschen metropoliet-aartsbisschop Vasul Mangra, groot opzien, in welk artikel het Roemeensche nationaliteitenvraagstuk wordt besproken. Voor den oorlog heeft men door kunstmatige van buiten af geinspireerde nationalistische intrigues het nationaliteitenvraagstuk als een middel van ophitsing tegen de monarchie getracht te gebruiken en ook in de jongste bekendgemaakte vredesvoorwaarden, tracht de Entente dit experiment te herhalen, echter zonder eenig resultaat.

Alle Roemeniërs moeten er naar streven de Roemeensche en Hongaarsche belangen duurzaam in overeenstemming te brengen. De Roemeniërs moeten zich definitief aansluiten aan Oostenrijk-Hongarije en Duitschland, bij welke rijken zij hun natuurlijken steun zullen vinden.

Rusland en Polen

Daily Mail weet te melden dat het nieuwe Russisch blad Russkaja Wolsa bericht dat de bijzondere kommissie voor de Poolsche aangelegenheden hare werkzaamheden zal begin nen eenige dagen voor de heropening der Doema die op 27 dezer is vastgesteld. Men verwacht dat het besluit van den Czaar dat de nieuwe wetgeving van Polen regelen zal nog voor 14 Maart zal verschijnen. De berichtgever van de Daily Mail beweert te weten dat het onafhankelijke Polen alleen op bestuurlijk gebied met Rusland zal verbonden zijn. Deze alleszins voor de Polen aannemelijke voorwaarden die tot nu toe door de Russische hoogere kringen werden afgekeurd zouden nu ook door deze worden aangenomen.

Verklaringen van Lloyd George

Bonar Law deelde in het Lagerhuis mede dat Lloyd George op 19 dezer eene verklaring zal afleggen namens de regeering over de kwesties van de beperking van den invoer en van den toestand van den landbouw in verband met de bedreiging door den duikbootoorlog opgewekt.

De V. S. tegen de Koelnische Zeitung

Hoe vreemd het ook klinke, de regeering der V. S. heeft een maatregel genomen die rechtstreeks tegen de Duitsche pers in het algemeen en tegen de Kln. Zeitung in het bijzonder is gericht. Ziehier de zaak :

De vroegere staatssekretaris Bryan die, zooals bekend, een vurig voorstander is van het behoud van den vrede voor de V. S., had van den Amerikaanschen minister van zeewezen weten te verkrijgen dat de medewerker van de Kln. Zeitung, Dr. Georg Barthelme, aan zijn blad een draadloos telegram mocht zenden.

In dit telegram meldde de Duitsche medewerker dat hoogstaande politieke personen wier naam hij voorloopig niet noemen mocht, hem verzocht hadden aan zijn blad en aan het Duitsche volk te berichten dat de regeering der V. S. noch het Amerikaansche volk naar den oorlog streven. Verder gaf de korrespondent eenige middelen aan waardoor de immer opgezweepte Amerikaansche massa kan gerust gesteld worden, en verzoekt hij Duitschland dringend, de voortzetting van de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen niet onmogelijk te maken maar integendeel eene conferencie voor te stellen waarop de aangelegenheden der blokkade en van den duikbootoorlog zouden besproken en geregeld worden.

Vervolgens zegt Dr Barthelme, dat voorzitter Wilson niet in de mogelijkheid geweest is de betrekkingen met Duitschland aan te houden maar dat de nota der breuk geenszins dreigend is geweest. Wilson heeft alleen willen zeggen dat het nu aan Duitschland alleen stond om eene oplossing te vinden. Op het einde van het vonken telegram zegt Dr Barthelme letterlijk : *mijne zegslieden verzekeren met stelligheid dat de V. S. niet voor den oorlog zijn maar voor eenen eervollen vrede.*

Naar een bericht van de Agence Radie uit Washington is aan Dr. Barthelme, ten gevolge van bovenstaand vonkenbericht, het verblijf in de V. S. ontzegd.

De reden der uitwijzing is, dat Barthelme het ambtelijke Amerikaansche vonkenstation heeft gebruikt om de plannen te ondersteunen van eene natie met dewelke de V. S. de betrekkingen hebben afgebroken. Voorzitter Wilson heeft een onderzoek doen instellen omdat het ministerie van marine door verscheidene bladen is aangevallen geworden naar aanleiding van deze benuttiging.

De Koelnische Zeitung bemerkt bij deze twee berichten het volgende :

Luidens het eerst medegedeelde bericht, dat ook door de Engelsche bladen in dien vorm werd weergegeven, is het vonkentelegram van Dr Barthelme verzonden geworden met de uitdrukkelijke toelating van den amerikaanschen minister van zeewezen. Het is intusschen onverstaanbaar dat een Duitsche onderdaan uit de V. S. wordt verbannen alleen omdat hij de plannen heeft gesteund van eene regeering die nog altijd niet in oorlog is met de V. S. Handelende naar dit principe zouden ook de Amerikaansche medewerkers der Hearst-bladen die in Berlijn zijn gebleven moeten uit Duitschland gedreven worden, hetgeen wij echter, niettegenstaande de behandeling die onzen Washingtoner medewerker ondervond, in geen geval zouden willen voorstaan.

Handelsconferentie te Rome

De Idea Nazionale bericht, dat de werkzaamheden der derde vergadering van de interparlementaire conferentie over den handel den 12e April te Rome zullen aanvangen, onder voorzitterschap van Tittoni, voormalig gezant te Parijs. Evenals op de conferentie daar zullen aan die te Rome afgevaardigden van al de geallieerde landen deelnemen.

Rusland en president Wilson

De Associated Press heeft in een telegram uit Petrograd het Russische antwoord op Wilson's vredesnota gepubliceerd. Slechts enkele Engelsche bladen namen dit op in hun Zondagsnummer. Hieruit blijkt dat de Russische regeering zich vereenigt met de voornaamste punten uit Wilson's programma, n.l. een internationale regeling ter voorkoming van oorlog, vrije toegang tot de zeeën, beperking der bewapeningen, en zelfbestuur der nationaliteiten. Eene bijzondere verklaring wordt afgelegd omtrent de vrijheid van Polen. De vrede zonder overwinning, dien een deel van de pers der geallieerden verwerpt, wordt niet door de Russische regeering verworpen. Zij verklaarde : " dat het nooit het doel der geallieerden is geweest hun vijanden te verpletteren. "

Conferentie der Zuid-Amerikaansche diplomaten

Volgens de bladen te Bazel wordt uit New-York bericht dat te Washington eene belangrijke conferentie heeft plaats gehad van Zuid-Amerikaansche diplomaten. De Argentijnsche gezant Naob nam, in tegenwoordigheid van Lansing, het voorzitterschap waar. Naob sloeg voor, deel te nemen aan een conferentie der onzijdigen te Madrid en een oorlog tusschen Duitschland en de Vereenigde Staten te verhinderen.

Belangwekkende Regeeringsraad te Washington

New York Herald verneemt uit Washington dat in den regeeringsraad die Dinsdag gehouden werd het besluit werd genomen de Amerikaansche handelsschepen te bewapenen. De kanonnen zullen door den staat worden geleverd. De korrespondent van de Times te Washington bericht dat de Amerikaansche pers zeer pessimistisch gestemd is. Het stilleggen der scheepvaart en de stremming op de spoorbanen heeft eenen onhoudbaren toestand geschapen.

De Nieuwe Rott. C' verklaart dat de Morning Post meldt dat het niet te ontkennen is dat in het Congres der V. S. eene sterke strooming bestaat tegen eenen oorlog met Duitschland. Alleen ingeval talrijke Amerikaansche burgers ter zee om het leven kwamen zou deze oppositie overwonnen worden en zouden de tegenstanders van den oorlog verplicht zijn toe te stemmen in eene oorlogsverklaring aan Duitschland.

De regeeringsraad heeft zich ook beziggehouden met de toestanden in Mexico en op Cuba. De onlusten die in deze beide landen zijn uitgebroken zouden bij de regeering der V. S. eene zekere ongerustheid verwekken.

Petit Parisien meldt dat Amerikaansche burgers door Mexicaansche bandieten werden vermoord.

Vandervelde zou ontslag nemen

Het Vlaamsche Nieuws schrijft :

Wij herinneren aan onze lezers reeds vroeger verschenen berichtjes over gezel Vandervelde, waarin gezegd werd dat de tegenwoordige minister aan doofheid lijdend is.

Er moet nog wat anders schorten, wellicht van meer principieelen aard dan hardhoorigheid. Althans ziehier wat wij in een Nederlandsch blad lezen :

" Naar " Vrij België " uit Havre verneemt, zal minister Vandervelde zich wellicht uit de regeering terugtrekken. Er moeten n.l. moeilijkheden gerezen zijn tusschen hem en de andere leden van de regeering, in verband met zekere disciplinaire maatregelen tegen een aantal munitiearbeiders ".

Zou de internationalist in Vandervelde opnieuw ontwaakt zijn, naar het voorbeeld van Kamiel Huysmans ?

De Italiaansche Socialisten

Giornale d'Italia tracht door lange uitwijdingen te verbloemen dat er in den schoot der officieele socialistische partij eene zware krisis aan den gang is die moeilijk zal te overwinnen zijn.

In de leidende politieke kringen zou men van meening zijn dat het optreden der socialistische partij eerder gelijkt op eene ondersteuning van den vijand.

Vooral de houding van het orgaan Avanti wekt kritiek zelfs van diegenen die wel tegen den oorlog zijn, maar die toch opkomen voor de nationale eischen.

Het Beursschandaal in de Ver. Staten

Uit New-York wordt gemeld dat het onderzoek over de beursspeculaties ontstaan naar aanleiding van de eerste nota van Wilson en dat door het Congres werd verlangd, aan het licht heeft gebracht dat bij die speculaties congresleden betrokken geweest zijn.

Australië en de Dienstplicht

Luidens een bericht van Times uit Sidney, heeft de eerste minister van Australië aangedrongen op de vorming van eene nationale regeering. De koalitie heeft besloten de kwestie van den dienstplicht van kant te laten.

De Politiek van Rusland

Volgens telegrammen uit Petersburg zou er in Russische politieke kringen een uiterste levendige beweging heerschen. Talrijke Doemaleden, waaronder Miljukow, kwamen te Petersburg aan ; ministerwisselingen schijnen nakende. Men denkt dat Galitzin zal aftreden en door Pokrofski zal vervangen worden. In dit geval zou Sasonow weer het ambt van minister van buitenland overnemen. Deze berichten worden bevestigd door Peterburgsche telegrammen uit Engelsche en Fransche bladen.

Corriere della Sera verneemt over Londen, dat de Russische grootadel verlangt, dat Rusland zou geregeerd worden door ministers die het vertrouwen der natie bezitten ; de toestand wordt immer door nijpender ; in elken tak van het nationaal leven oefent deze gevaardreigende toestand een verderfelijken invloed uit op den oorlog. De Moskousche aristokratie bekent dat de toestand hoe langer hoe treuriger wordt en denkt hare stem te moeten verheffen om de regeering te verzoeken, zoo dadelijk de op het kongres der edelen geproklameerde principen te willen erkennen : voor de heropening van de Doema op 27 Febr. zijn geene mededeelingen der regeering voorzien ; althans zouden er in den loop van de zittingen kunnen volgen. De oppositie komt op 25 Febr. bijeen.

Oostenrijk-Hongarije en Amerika

Uit Washington meldt men :

Het staatsdepartement maakt officieel bekend, dat den Amerikaanschen gezant in Weenen geen onderrichtingen gezonden zijn, om Weenen te verlaten ; er is echter weinig hoop voorhanden dat de betrekkingen tot Oostenrijk-Hongarije recht kunnen gehouden worden.

ALLERLEI

Bespaar uwe zeep

Daar de zeep op dit oogenblik een artikel is dat zeer schaarsch is, komt het er op aan zoo spaarzaam mogelijk mede om te gaan. Ziehier een middeltje dat men gemakkelijk kan aanwenden om de zeep tot het laatste stukje toe zeer voordeelig te gebruiken :

Van een stuk versche zeep snijdt men enkele snippers af, kneedt ze tot een bal en omwindt die met een stukje fijne stof : tulle, mousseline, enz. dat met een koordje wordt dichtgebonden, net als indertijd de zakjes waschblauw.

Met dit zeepballetje wascht men zich handen en aangezicht als met een stuk gewone zeep. Dat de restjes en afval van zeep ook op deze manier kunnen gebruikt worden spreekt vanzelf.

Daar het verwekte schuim na gebruik van het balletje spoedig opdroogt tusschen de porien van de gebruikte lichte stof, gaat er bij het wasschen niets verloren en geeft het zeepballetje bij elk gebruik veel schuim. Daar ten andere de oppervlakte van den zeepbal eenigszins ruwer is dan een gewoon stuk zeep zal men zich met een zeepzakje beter wasschen dan met vrije of losse zeep.

De Vredesbeweging

De vredespropaganda in Amerika

De Frankf. Ztg. vernëemt uit New-York :

De pacifisten, ondersteund door socialisten en vele andere personen, zijn krachtig in de weer om voor Amerika den vrede te behouden. Ook Ieran spannen zich voor het doel in.

Toch verwacht men algemeen, dat de regeering maatregelen zal treffen om den uitvoer te regelen, zelfs indien hieruit een conflikt met Duitschland zou kunnen ontstaan.

De Toestand in Griekenland

Een bericht van Reuter uit Athene zegt, dat de chef der politie der hoofdstad heeft bekend gemaakt dat hij maatregelen heeft getroffen om de rust in Pirœus te verzekeren. Deze verklaring staat in verband met de onrustbarende geruchten die de Grieksche pers over de Venizelisten verspreidt. Het staatsblad zal heden een besluit afkondigen, waarbij de regeering wordt gemachtigd de wapens die zich in het bezit van private personen zouden bevinden in beslag te nemen.

De bladen trachten de bevolking te verontrusten door berichten over eene voorgenomene landing van de Venizelisten in Pireaus.

Terwijl hetzelfde bericht van Reuter zegt dat de blokkade verder streng wordt doorgevoerd, meldt Central News dat de verbondenen besloten hebben de blokkade van Griekenland eenigszins te verzachten. In bescheiden omvang zal de invoer uit Engeland weer toegelaten worden.

De Toestand in Roemenië

De Veroordeeling van een Roemeensch Generaal

Volgens berichten uit Jassy, baart de reeds gemelde veroordeeling van den generaal Socecu, tot 5 jaar kerkerstraf in het gansche land ongehoord opzien. Den generaal werd ten laste gelegd, dat hij, terwijl hij in de Argus-laagvlakte eene afdeeling beval, hij niet aan het bevel gehoor gaf, tegen de vooruitrukkende Duitsche troepen te opereeren, maar zich naar de hoofdstad terugtrok, waardoor hij de kort te voren bekomen voordeelen van den linken Roemeenschen vleugel op de legergroep van Mackensen te niet gedaan heeft.

DE OORLOG

De opvatting in Engeland

In de pers en bij het publiek heerscht de meening, dat 1917 het beslissende jaar van den oorlog zal zijn. Het intervieuw met generaal Haig heeft deze opinie nog versterkt.

Verklaringen van Lloyd George

In het Lagerhuis kondigde Bonar Law aan, dat Lloyd George op 19 Febr. mededeelingen zou doen omtrent de politiek der regeering met het oog op nieuwe bezuinigingsmaatregelen, den invoer en den landbouw, met bijzondere betrekkingen tot duikbootenbedreiging.

Amerika's munitieuitvoer gestremd

Berichten die te Stockholm uit New-York ontvangen zijn melden, dat de onderwaterblokkade van Engeland, Frankrijk en Italië buitengewoon heeft ingewerkt op den uitvoer van munitie naar die landen.

Van 2 Februari tot en met 8e dezer maand is de uitvoer van schietvoorraad met 60 % afgenomen. Op 2 en 3 Februari heeft geen enkele Amerikaansche stoomer met munitie de Amerikaansche havens verlaten.

Op dringend verzoek van Engeland en Frankrijk zijn dan ten slotte op 4 Februari de eerste transporten vertrokken maar deze waren slechts van bescheiden omvang.

Te New-York is men van oordeel dat deze verminderde toevoer van munitie zeer spoedig op de Europeesche slagvelden bemerkbaar worden zal. De grootste vennootschappen der Amerikaansche oorlogsnijverheid hebben eene vergadering hunner bestuurders bijeengeroepen waarop besloten geworden is den munitie uitvoer naar Europa voorloopig zeer in te krimpen. Daarentegen wil men de ver-

zendingen uit de havens van San-Francisco en van Seattle veel belangrijker maken zoodat de toevoer van munitie voor Rusland buitengewoon zou bevoordeeligd worden door de beperking der verzendingen naar de overige Entente landen.

Op dezelfde vergadering werd eene nieuwe basis vastgesteld van de prijzen der wapens en der munitie, waarbij rekening werd gehouden met de reeds buitengewoon hooge prijzen der grondstoffen, scheepsvrachten en spoorprijzen.

De vermeerdering van prijs bedraagt 50 % voor munitie en 60 % voor wapens.

Amerika en China

In de laatste jaren hebben de V. S. gepoogd door alle middelen in China te dringen. Zij hebben er geweldige spoorondernemingen in hand genomen, reusachtige waterwerken aangelegd en op nog andere wijze bewezen dat zij hun voornemen China geldelijk te ondersteunen metterdaad wilden ten uitvoer brengen.

De regeering der V. S. heeft er wel voor gezorgd de ekonomische belangen van hare onderdanen in China vast te leggen zoodat dit land niet algeheel onder den invloed zou komen van het heerschzuchtige Japan. Amerika heeft de opene deur in China die dreigde zich te zullen sluiten opengestooten, en is nu op het punt stelling te nemen midden in het Chineesche staatsgebouw. Welke houding zal Japan tegenover zijnen grooten konkurrent in China kunnen aannemen? Wel zal het kunnen wijzen op eenige reeds verworven voorrechten, en dit heeft Japan reeds gedaan, maar het feit dat de Amerikanen in China zijn binnengedrongen met behulp der politiek van de opene deur, belet Japan zich ernstig tegen het optreden der V. S. te verzetten.

In de politiek kan men niet zoo maar aan eenen konkurrent zeggen dat hij in den weg staat zonder door te gaan voor grof en brutaal.

Wat zal Japan dan in dat geval wel doen? Het Japansche ministerie Okuma is af moeten treden tengevolge van het mislukken zijner politiek in China en dat van Terautschi, waarvan men in Japan eene scherpere China politiek had verwacht, heeft ook niet lang geleefd. Zoo is het jaar 1917 begonnen met een scherpen strijd tusschen de V. S. en Japan inzake Chineesche politiek. Hoewel het optreden der V. S. in dat land zuiver economisch is, zoo beteekent het toch voor Japan eene politieke uitdaging en het wordt in Japan dan ook als zoodanig aanzien.

Hoewel men in Engeland en in Frankrijk ontkent dat de Chineesche kwestie een invloed zou kunnen uitoefenen op de Europeesche politiek, is het niet te loochenen dat Amerika zijne politiek in China niet kan veranderen zonder zeer groote ekonomische verliezen te lijden, en dat het niet meer in staat is in de aangelegenheden der Europeesche politiek als een vrij en onbevangen scheidsrechter op te treden. Amerika moet inderdaad rekening houden met de wenschen en verlangens van Engeland dat de Ver. Staten in zijn onvermijdelijk geschil met Japan al of niet kan steunen of in de wielen rijden.

Zoo het geheime verdrag tusschen Engeland en Amerika, waarvan reeds melding werd gemaakt, al niet werkelijk op papier bestaat, dan is de regeering der V. S. toch feitelijk genoodzaakt met de eene of andere Europeesche mogendheid vriendschap te onderhouden, ten einde in haren komenden strijd tegen Japan niet geheel alleen te staan. Of de V. S. wijs handelen met slechts eene dier mogendheden tot vriend te houden is eene vraag die de toekomst vermag te beantwoorden.

Opstand op Cuba

Een telegram uit Havanna dat te New-York werd ontvangen deelt mede dat een scherp gevecht plaats greep op 17 mijl van de stad Havanna waarbij de regeeringstroepen de opstandelingen het onderspit deden delven.

Gerard's vertrek

Manch. Guardian beweert te weten dat de regeering der V. S. een Amerikaansch oorlogschip naar Barcelona zal zenden om daar gezant Gerard en zijne medereizigers af te halen.

Burgerdienstplicht in Frankrijk

Uit Parijs wordt gemeld dat de nieuwe wet over den burgerdienstplicht Woensdag is openbaar gemaakt geworden. Alle Fransche mannelijke burgers van 16 tot 60 jaar zijn tot den burgerdienst verplicht en moeten zich bij den burgemeester hunner gemeente aangeven.

Frankrijk's offers

Het Fransche blad La Bataille komt terug op de verklaring van Lloyd George, waarin werd gezegd dat Engeland er toe kwam zijn ekonomisch leven recht te houden door eene welbegrepene besparing zijner manschappen. La Bataille schrijft daarover:

> Is het rechtvaardig dat Frankrijk tot het einde toe het land blijve wiens bloed het meeste vloeit? Maakt niet elke Engelschman welken men naar het front zendt een Franschman vrij, vraagt het blad.
>
> Wanneer deze vrijgestelde Franschen werken om Frankrijk in leven te houden is het dan niet gemakkelijker voor Engeland door geld al de noodwendigheden der verbondenen te dekken? Moest men de theorie van Lloyd George al te letterlijk gaan opvatten dan zou eruit blijken dat Frankrijk zich dood bloedt terwijl Engeland in goede gezondheid blijft daar het alleen de overtollige manschappen in den strijd gebruikt.

De Zeeoorlog

De Nederlandsche scheepvaart

De Nederlandsche stoomscheepvaartmaatschappij verkreeg de toelating tot uitvaren voor hare twee schepen Vijestroom en Scheldestroom die beiden Woensdagavond naar Leith en Hull zijn uitgevaren.

De Scheepsbouw in Engeland

Volgens eene verklaring van Lord Curson is men in Engeland bezig met de uitwerking van een plan om het aantal handelsschepen te vermeerderen.

Ook zijn met de koloniën en dominions onderhandelingen aan den gang om van hen schepen te krijgen. Door den bouw van standaardschepen hoopt men tot eene ruimtewinst te geraken van 500000 ton. Men poogt de werklieden op de werven tot snellen arbeid aan te zetten door ze op stuk te laten werken. Buitendien overweegt men een plan om alle artikelen die niet volstrekt noodzakelijk zijn niet langer te laten invoeren.

Engeland wil schepen koopen

Een bericht van het Spaansche blad A. B. C. meldt dat reeders van Bilbao met de Engelsche regeering onderhandelen over den verkoop hunner schepen van niet meer dan 3000 ton ruimte. Daar de verkoop van schepen in Spanje op dit oogenblik verboden is zal eene afvaardiging van reeders zich naar Madrid begeven om over deze kwestie met de Spaansche regeering te onderhandelen.

In de scheepvaartkringen van Nederland heerscht onrust over het voornemen van de Engelsche regeering de schepen die in Engelsche havens liggen aan te koopen. De Nieuwe Courant bespreekt dit voornemen en vraagt of het Engelsche verbod ter uitklaring van Nederlandsche schepen in Engelsche havens misschien verband houdt met dit aankoopsplan.

Wil de Engelsche regeering misschien door het ophouden onzer Nederlandsche schepen bij de reeders eene grootere neiging tot den verkoop ervan opwekken, vraagt het blad. Daar Nederlandsche onderlanen geene toelating hebben hunne schepen aan vreemde landen te verkoopen is het wenschelijk dat aangaande de voornemens van Engeland ten spoedigste meer vernomen werd.

Het bericht dat meldt dat drie Zweedsche stoomers, die in Engelsche havens werden vastgehouden verplicht werden er hunne lading te lossen wekt ook in Zweedsche zeevaartkringen onrust en bezorgdheid.

Nederland en de Duikbootoorlog

De Frankf. Ztg., de houding besprekende die de Europeesche neutralen na de aankondiging van den verscherpten duikbootoorlog jegens Duitschland hebben aangenomen, erkent dat de nota van de Nederlandsche regeering aan de Duitsche zich van die der andere neutralen onderscheidt door den rechtsgrondslag welken zij aan haar protest heeft gegeven.

Het Nederlandsche antwoord (schrijft het blad) vat het probleem ernstig aan, zij het ook om de versperring — de verklaring van een deel der open zee tot oorlogsgebied — principieel als ontoelaatbaar te keuschetsen. Daartoe is Nederland in zooverre moreel gerechtigd, wijl het reeds in November 1914, dus onmiddellijk nadat de Britsche admiraliteit de Noordzee tot militair gebied verklaard had, bij de Engelsche regeering hiertegen geprotesteerd en bij dit haar steunpuunt sindsdien volhard heeft. Dus heeft de Nederlandsche regeering den dreigenden aard van den nieuwen, niet door ons, maar door de Engelschen ingevoerden zee-handelsoorlog zeer vroeg erkend en zich daartegen teweer gesteld, echter tevergeefs.

Het Belgische Ondersteuningswerk en de Zeevaart

Morgenbladet uit Noorwegen meldt 12 Feb. onder hoofding "Gedwongen reizen in de gevaarszone" het volgende:

> Door omzendbrief van 10 dezer deelt de direktie van een reederij hare aktionarissen mede, dat een schip uit Rotterdam door Engeland gedwongen werd, een verplichtende reis van Engeland naar Oran te ondernemen met een absoluut gevaar opleverende vracht. Het schip kwam van onzijdig Amerika met een lading graan naar Holland, moest van daar met ballast naar Amerika terugkeeren om weder graan te halen voor de *Commission for relief in Belgium*.
>
> Het schip had zelf voldoende brandstof aan boord. De Noorsche reederijen protesteerden te Londen door tusschenkomst van het Makelaarskantoor tegen die verplichtende reizen, maar bekwamen een afwijzend antwoord met mededeeling, dat geen uitzonderingen konden gemaakt worden. Oran ligt in de blokkade zone, waardoor het waarschijnlijk is, dat de stoomer zal getorpedeerd worden. Het verlies van het schip zou een verlies zijn van 7 miljoen kronen.

Amerikaansche reeders bewapenen hunne schepen

Verleden Donderdag hebben de Amerikaansche reeders te New-York een vergadering gehouden waarop besloten werd dat de reeders op eigen hand hunne schepen zullen bewapenen daar de regeering voorloopig hare ondersteuning weigert.

De Nederlandsche scheepvaart

De Nederlandsche stoombootmaatschappij heeft van het ministerie de toelating bekomen hare schepen naar Engeland te laten uitvaren evenals de Petroleummaatschappij.

Gezonken schepen

Bern, 17 Feb. — L'Intransigant meldt dat in zicht van de kust bij Santander een driemaster door eene duikboot werd in den grond geboord. Eene dicht opeengepakte menigte woonde het buitengewoon schouwspel onder de grootste spanning bij.

Rotterdam, 17 Feb. — De Belgische stoomer "Egypte" (2412 t.), de Fransche stoomer "Mont Vantoux" (3233 t.) en de Fransche zeiler "Aimée Maria" (237 t.) werden in den grond geboord.

Londen, 16 Feb. — Lloyds meldt dat het Engelsche stoomschip "Longscar" (2777 ton), de treiler "Mary Bell" (144 ton) en het Engelsche zeilschip "Percy Roy" in den grond zijn geboord.

Göthenburg, 16 Feb. — Het stoomschip "Adolf", van hier, groot 835 ton, is bij de Orkaden in den grond geboord. De bemanning is gered.

Londen, 16 Febr. — Het Engelsche s. s. "Greenland" (1753 ton) is in den grond geboord; de bemanning is gered.

Londen, 16 Febr. — Het Engelsche s. s. "Kyanite" (564 ton) en de treiler "Belvoir Castle" (221 ton) zijn in den grond geboord.

Londen, 16 Febr. — Het Engelsche s. s. "Hopemoor" (1156 ton) en "Afton" (1156 ton) zijn in den grond geboord.

Duitschland-Amerika

Eene nieuwe nota van Wilson?

Reuter meldt uit Washington dat het staatsdepartement van buitenland het Spaansche gezantschap, te Berlijn, heeft verzocht te willen vaststellen of het bericht dat de Amerikaansche gevangenen van de Yarrowdale zouden vrijgelaten zijn nauwkeurig is. Men zal eerst het antwoord van den Spaanschen gezant afwachten vooraleer eene nieuwe nota aan Duitschland wordt gericht waarin bijgeval de vrijlating van de voornoemde gevangenen wordt geeischt en waarin zou worden uiteengezet op welke wijze de Duitsche onderdanen en de Duitsche schepen in de V. S. behandeld worden.

BUITENLAND

Amerika - Siberië

Een naamlooze vennootschap in Siberië voor scheepvaart, handel en nijverheid, richt in 1917 een rechtstreeksche stoomvaartdienst in tusschen de oostkust van Noord-Amerika en de monden van de Obi en de Jenisseï, via de Kara-zee. De eerste schepen zullen aankomen te Nowo Nikolarsk aan de Obi en Krasnowarsk aan de Jenisseï in eind September of begin Oktober.

De Niagara-watervallen

Tot dusver werden de Niagara-watervallen wel voor industrieele doeleinden geexploiteerd, doch slechts zoover dit niet schaadde aan het vreemdelingenbezoek, dat een geweldige bron van inkomsten vormde voor het land. Thans echter, nu de oostelijke staten van N.-Amerika een geweldige krachtinspanning ontwikkelen om in de oorlogsbehoeften te voorzien, is men van plan de uitbating dezer kolossale watervallen intensiever te maken. Voorgesteld is het water slechts een uur lang per dag over de vallen te laten loopen en de andere 23 uur geheel en al te gebruiken voor electriciteitsfabrieken.

Telegraafkabel onklaar

Een der twee Deensch-Engelsche telegraafkabels is sedert enkele dagen onderbroken, waardoor de Engelsche en Fransche telegrammen met belangrijke vertragingen zijn aangekomen. Indien ook de laatste kabel in gebreke zou blijven, zou Denemarken zonder eenige verbinding met Engeland en de andere westelijke landen zijn, daar de Engelsche kabels naar Noorwegen en Zweden reeds wegens den Russischen dienst overbelast zijn. Een verbetering van den tegenwoordigen toestand is evenmin te verwachten, daar de groote Noorsche telegraafmaatschappij niet geneigd is de kabelschepen naar de gevaarlijke zone te zenden om de kabel te herstellen.

Het Onderwijs in Rusland

De ministersvergadering in het gouvernement Kief besloot in dit gouvernement een aantal volkslandbouwscholen voor volwassenen op te richten. Deze scholen, van een nieuw type, hebben ten doel onder de landbouwbevolking kennis op gebied van de landbouwwetenschap te verspreiden.

Het particulier initiatief in zake het Russisch technisch onderwijs neemt een hooge vlucht. De laatste maanden werden o. a. een particulier technologisch instituut te Moskou ingericht met afdeelingen voor werktuigkunde en chemie en een volksuniversiteit te Kief met vier facultéiten, n.l. voor recht en sociale wetenschappen, geschiedenis en letterkunde, natuurwetenschappen, werktuigkunde en toegepaste wetenschappen.

Engeland's Invoer

Uit Denhaag wordt gemeld dat de Engelsche regeering heeft besloten dat van nu af aan geene getallen meer zullen gepubliceerd worden over den invoer van graan in Engeland. Het publiceeren der scheepslijsten was reeds verboden en nu heeft de censuur ook de getallen geschrapt over den wekelijkschen invoer van graan uit Argentinië.

Duitsche kolen voor Nederland

In de Tweede Kamer werd door minister Loly medegedeeld dat de Nederlandsche spoorwegmaatschappij nu 3,000 spoorwagens ter beschikking heeft voor den aanvoer van kolen uit Duitschland. Men hoopt per spoor 6,000 ton Duitsche kolen te kunnen invoeren. De Nederlandsche Spoormaatschappijen hebben doorgaans 2,500 ton per dag noodig, waarvan echter 8.10 % worden bespaard door beperkingen in het verkeer.

Brand te Creusot

Lyoneesche bladen melden dat in de werkplaatsen van Schneider Creusot, te Bordeaux, brand ontstond in de afdeeling der zagen. Niettegenstaande dat het vuur snel werd geblusscht is de stoffelijke schade groot.

De Russische Spoorwegen

Uit Kopenhagen meldt men:

Volgens uit Petersburg bericht wordt, zijn bij de ijzerenwegbesturen in Wladiwostock en Arkhangelsk groote verduisteringen ontdekt geworden, die tot de onmiddellijke ontslaging van de hoogste plaatselijke beambten aanleiding gaven: In het ministerie van verkeer zijn twee comiteiten gevormd, die naar beide plaatsen gereisd zijn, om daar een onderzoek in te stellen.

Levensmiddelengebrek in Rusland

Volgens berichten uit Russische bladen heeft het gebrek aan levensmiddelen in Petersburg en Moscou ten gevolge van het uitblijven van allen toevoer, thans het hoogtepunt bereikt. Het ministerie van verkeer besloot, om de voorziening van levensmiddelen te verlichten, tot invoering van zoogenaamde goederentransportweken, waarin het verkeer van alle personentreinen uitgesteld en ook het verkeer der gewone goederenwagens beduidend zal beperkt worden, Bij de sneltreinen zullen de pracht- en spijswagens afgeschaft worden.

Ambtelijke Berichten

Duitsche berichten

Berlijn, 17 Februari.

Westelijk gevechtsterrein

Aan het Artois front en in het Somme-gebied, bijzonder op beide oevers van de Ancre, bereikte het geschutvuur aanzienlijke hevigheid. Op meerdere plaatsen werden Engelsche verkenningsafdeelingen, ten zuiden van Miraumont een met trommelvuur ingezette krachtige aanval afgeslagen.

Legergroep van den Duitschen kroonprins: Aan de Aisne ten Westen van Berry-au-Bac, en in Champagne ten Z. van Ripont, mislukten Fransche aanvallen.

Onze vliegtuigeskaders bestookten belangrijke vijandelijke inrichtingen achter het front rijkelijk met bommen.

Aan de Somme vlogen meerdere munitiedepots van den vijand in de lucht. De knal en het dreunen van den grond werden tot in Sint-Quentin waargenomen.

Russisch en Roemeensch gevechtsterrein

Bij Illoekst, ten zuid-westen van Luck, bij Skorow, ten zuiden van Brzezany en ten zuid-westen van Stanislau, mislukten Russische ondernemingen.

Front aartshertog Jozef: Op de hoogten ten noorden van Oitoz-dal hebben zich sedert het ochtendkrieken gevechten ontwikkeld.

Bij het legerkorps van gen. veldm. von Mackensen en op het Macedonische front heeft zich de toestand, bij geringe gevechtsbedrijvigheid, niet gewijzigd.

Berlijn, 17 Februari. — Avondbericht.

Aan de Ancre hebben zich in den namiddag onder ... geschutvuur gevechten der infanterie ontwikkeld,

In het oosten geene gebeurtenissen van beteekenis.

Oostenrijk-Hongaarsche berichten

Weenen, 17 Februari.

Oostelijk gevechtsterrein

Sedert dezen morgen valt de vijand onze stellingen aan ten noordwesten van Herestrau. De gevechten duren voort. Bij Stanislau, ten zuiden van Zborow en ten zuiden van Brezezany wezen onze veldwachten sterke Russische verkennersafdeelingen terug.

Italiaansch- en Zuid-Oostelijk gevechtsterrein

Geen bijzondere gebeurtenissen.

Bulgaarsche berichten

Sofia, 15 Februari.

Roemeensch gevechtsterrein

Van den Donauoever, dien wij bezet houden, artillerievuur op de haven en de militaire werken van Galatz.

Bij Tulcea wisseling van vuur aan beide oevers van het St-Georgekanaal.

Een Russische afdeeling, die over de bevroren Donauarm St-George onze posten traehtte te naderen, is met bommen en geweervuur verjaagd en heeft vele dooden gewonden laten liggen.

Balkan gevechtsterrein

Sofia, 16 Feb. — Ten noorden van Monastir, in de streek van Moglena en op den rechteroever van de Wardar zwaar vuur.

Op de rest van het front zwakke bedrijvigheid van artillerie over en weer.

Een vijandelijke afdeeling, die onze stelling ten Westen van Gevgeli trachtte te naderen, is door ons vuur teruggedreven.

Vijandelijke oorlogsschepen hebben zonder uitwerking de Oost- en Westkust van de Golf van Kawalla beschoten.

Fransche berichten

Parijs, 16 Febr. — Officieel: Ten Noorden van Ayre mislukte een Duitsche overval op een der Fransche posten naar Fouqueucourt, volslagen.

In Champagne steeg de beschieting door de Duitschers op het Fransch front Butte du Mesnel-Maison de Champagne 's namiddags tot een buitengewone hevigheid.

Omstreeks 16 uur maakten de Duitschers van het ploffen eener mijn gebruik om binnen een uitspringfronddeel te dringen, gelegen ten Westen van Maison de Champagne, ten Noorden van de baan die gaat van punt op de Butte du Mesnil. Het vuur der Franschen richt van uit de streek ten Noorden van de main (?) Massiges heeft den vijand gevoelige verliezen berokkend. Vanmorgen is in die streek het hevig geschutgevecht weder begonnen.

Tijdens den nacht groote patroeljebedrijvigheid te Woevre.

Parijs, 16 Febr. — Avondbericht. — Verscheiden slaagde overvallen in de streek van Berry au Bac en in Argonne brachten ons ongeveer 30 gevangenen.

Een onzer zware batterijen heeft een munitie-ontploffing bij Maure, benoorden Tahure, bewerkt.

In Lotharingen is een Duitsche verkennerstroep verjaagd en verstrooid.

Engelsch bericht

Londen, 16 Feb. — Avondbericht. — Ten Zuid oosten van Souchez is een Britsche afdeeling de vijandelijke stellingen binnengedrongen en zonder verliezen teruggekeerd.

Een vijandelijke afdeeling heeft onze linies ten Noordoosten van Armentières bereikt, maar is er aanstonds weer uit verdreven.

De vijandelijke artillerie is bij Saillisel en Atreht zeer toouw geweest.

Een Engelsch en 9 Duitsche vliegtuigen zijn tot landen gedwongen, 4 andere Engelsche toestellen worden vermist.

Russische berichten

Petersburg, 16 Februari.

Russisch gevechtsterrein

De vijandelijke aanval tegen Russische troepen bezet het dorp Kabaroftse, ten Zuidoosten van Zloczow, was van het bericht uit het hoofdkwartier d. d. 15 dezer gemaakte, is afgeslagen.

In dh Karpathen blijft het hier en daar zwaar sneeuwen.

Roemeensch gevechtsterrein

Vuurwisseling.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Overanderd.

Italiaansch bericht

Rome 16 Februari.

Italiaansch afsluitingsvuur heeft gisteren nacht in het gebied beoosten Gorizia vijandelijke infanterie, die zich den omtrek van Santa Catarina verzamelde, uiteengejaagd. Verkennersgroepen, die tot bij onze linies waren gekomen, werden omsingeld en gevangen genomen. In Zuidwaarts heeft ons vuur pogingen van den vijand om onze stellingen bij Sober en Vertojba los te gaan, in gestuit.

Gisteren overdag was het geschut op het geheele vechtsterrein naar gewoonte aan den gang.

Caesar Staatsman

NAAR

Dr. Mommsen

Van af zijn jeugd reeds was Caesar staatsman in de volsten zin en zijn levenswit was het verhevenste wat een mensch kan naar streven: de politieke, militaire, geestelijke en zedelijke wedergeboorte van een in verval zijnde natie en van het aan het zijne verwante en niet minder ontaarde Grieksche volk. Een dertigjarige, die ondervindingschool bracht een zwenking te weeg in de opvattingen omtrent de middelen om zijn doel te bereiken; maar het doel zelf bleef onveranderd, zoowel in tijde der hoopeloze vernederingen als der onbegrensde macht, zoowel ten tijde dat, samenzweerder en moordenaar, hij duistere paden betrad, als wanneer behebt met opperste gezag en echte monark, hij zijn werk voltooide in den klaren dag, ten aanzien van de wereld.

Alle maatregelen van blijvenden aard en genoot de verschilligste tijdstippen van zijn loopbaan door, dien grootschen opzet. Van alleenstaande daden kan Caesar niet gesproken worden: hij bracht niets geheimvoort. Met reeht roemt men den redenaar in Caesar, de mannelijke welsprekendheid de kunstgrepen van Caesar's katen verachtte, maar schitterde en ontstak als een vuur. Men bewondert met recht in Caesar-schrijver den stijl, de treffelijken eenvoud der samenstelling, de volmaakte zuiverheid en schoonheid der taal.

't Is ook met recht dat de grootste meesters in de krijgskunst in Cæsar den bevelhebber waardeeren die boven de diepste minachting voor slenter en sleur, altijd de gepaste wijze van oorlogvoeren wist te vinden die het gegeven oogenblik de Zege over den vijand waarborgde, en die bijgevolg de goede was, die met de zekerheid van voorkennis het geschikte middel voor elk doel aanwendde, en evenals Willem van Oranje zich na elke nederlaag weer oprichtte om onvermijdelijk den eindstrijd met triomf te bezeegelen.

Caesar ontzag zijn krijgsmiddelen, wat het krijgsvolk van een eenvoudig officierstalent onderscheidt, en in de waarborg der overwinning niet in de massa van krachten maar in de snelheid harer bewegingen, niet in trage voorbereiding maar in vlugge optreden, zelfs waar zijn middelen ontoereikend waren. Al deze

Het Weer van Zonday

Thermometerstand :

'S NACHTS — laagste stand : 3° Cg.

'S MIDDAGS — hoogste stand : 6° Cg.

Barometerstand :

HEDEN MORGEN : 772 (schoon weder).

WINDRICHTING : Noord-Oost.

Zon en Maan :

ZONSOPGANG : 7,55 u.

ZONSONDERGANG : 6.03 u.

Aanduiding v. d. Maanstanden :

NIEUWE MAAN : 21 Februari.

EERSTE KWARTIER : 28 Februari.

nigheden waren echter in Caesar slechts tweedehandsgaven. Groot redenaar, groot schrijver en groot generaal, dit was hij ; doch alleen doordat hij vlekkeloos staatsman was.

De krijger stond bij hem op het achterplan ; en een der hoofdbijzonderheden die hem van Alexander, Hannibal en Napoléon onderscheiden, ligt precies hierin dat hij het politieke strijdperk niet als officier betrad maar wel als demagoog. Zijn eerste plan streefde er naar om, in navolging van Pericles en Caius Gracchus zijn doel zonder wapenmacht te bereiken, en achttien jaar lang had hij als partijleider uitsluitend in politieke hinderlagen geleefd tot wanneer hij eindelijk de noodzakelijkheid inzag van een militairen steun en dat hij, op veertigjarigen ouderdom zich aan het hoofd van een leger stelde.

Het lag voor de hand dat hij meer staatsman bleef dan generaal, even als Cromwel, die van oppositieleider militaire bevelhebber en demokratisch monark geworden; moge er ook een hemelsbreed verschil bestaan tusschen dezen puriteinschen held en den losbandigen Romein, van alle staatslieden deze is welke in doel als in uitslagen het meest op Caesar gelijkt.

Zelfs in zijn militaire optreden herkent men den ongeschoolden soldaat : de ondernemingen van Napoleon tegen Egypte en Engeland schilderen ons den geschutsluitenant die het tot bevelhebber heeft weten te brengen, evengoed als de zelfde ondernemingen bij Caesar ons den demagoog verraden in generaal-tenue. Een officier gevormd in school en rangen zou het moeilijk met zijn geweten hebben kunnen overeenbrengen om zijn best gegronde militaire vooroordeelen het zwijgen op te leggen ten voordeele van politieke beweegredenen van minder hoog belang, wat bij Caesar menigmaal het geval was, zooals bijvoorbeeld ter gelegenheid van zijn ontscheping in Epirus. Verscheidene dezer daden verdienen gelaakt te worden in militair opzicht ; wat echter de soldaat verliest wordt door den staatsman herwonnen. De taak van den staatsman is van natuur uit algemeen evenals het genie van Caesar ; ondernam hij de meest verschillende en aan elkaar vreemde dingen, toch hadden zij allen betrekking tot de groote ondernemingen waar hij zonder rusten, met bewonderenswaardige taaiheid en standvastigheid aan werkte, en nimmer liet hij toe dat de verschillige inzichten van zijn verheven gezag het een over het ander den voorrang verkreeg.

Meester in de krijgskunst, stelde hij alles in het werk om den burgeroorlog te vermijden, en toen deze niettemin uitbrak, deed hij zijn best om zijn lauweren tegen bloedvergieten te vrijwaren. Stichter eener militaire alleenheerschappij, hield hij er met een in de geschiedenis zelden voorkomend volhardingsvermogen de hand aan om noch sabeldragers-hierarchie noch soldatengoevernement te dulden. Zijn voorkeur, als hij er eene had, voor bewezen Staatsdiensten sloeg meer naar wetenschap en vredelievende kunsten over dan naar oorlogpraestaties.

De merkwaardigste eigenschap zijner staatsmandaden was hun harmonie. Al de vereischten van dit zwaarste aller ambten waren in Caesar voorhanden. Praktisch tot in den hoogsten graad, zoo vermochten hem verleden noch traditie te beïnvloeden : het levende oogenblik en het *gebod* van de rede, zij alleen vertegenwoordigden politieke waarde in zijn oog, net als hij in de spraakleer, elke geschied- of oudheidkundige gezochtheid versmaadde en, eenerzijds alleen aan het *dagelijksch gebruik*, anderzijds alleen aan de wet der evenredigheid toegaf. Hij was geboren, en hij bestuurde de menschelijke geesten zooals de wind de wolken drijft.

De meest uiteenloopende naturen dwong hij tot dienstbetoon, den beschaafden burger en den ruwen ondergeschikte, de statige Romeinsche edelvrouwen en de mooie princessen van Egypte en Mauritanië, den glanzenden ruiterij-officier en den overleggenden bankier. Zijn organisatievermogen was overweldigend. Geen enkel staatsman, geen enkel generaal vermocht het om zoo beslist en zeker verdragen af te dwingen, legers te vormen uit de oproerigste en weerspannigste bestanddeelen, als Cæsar verbonden of legioenen tot stand bracht ; geen enkel minister beoordeelde ooit met juister blik zijn mannen en wist die met evenveel scherpzinnigheid in den hun gepasten werkkring te plaatsen.

Hij was monark doch speelde geen koningsrol. Zelfs ten tijde dat hij oppermeester van Rome werd, bleef hij het uitzicht bewaren van een partijleider; teer en plooibaar, zacht en vloeiend in gesprek, voorkomend voor allen, zoo scheen hij slechts de eerste tusschen zijn gelijken te willen zijn. Caesar ontkwam volkomen aan het gevaar van zoovelen, die op ander gebied zijn tegenhangers zijn maar die in de politiek den toon van het militair bevel niet wisten uit te schakelen. Niettegenstaande zijne menigvuldige betrekkingen met den senaat er hem dikwijls aanleiding hadden kunnen toe geven, heeft hij nooit zijn toevlucht moeten nemen tot gewelddaden als die van den 18 brumaire.

Caesar was monark, doch nooit werd hij onderhevig aan de bedwelming der tyrannie. Wellicht is hij de eenigsterke onder de sterken die in kleine als in groote omstandigheden nimmer naar willekeur heeft gehandeld, maar altijd zonder uitzondering naar de stem van zijn plicht als chef heeft willen luisteren, en die bij 't overzien van zijn levensloop, zich wellicht menige misrekening te verwijten kon hebben doch nooit de gevolgen van een misplaatste opwelling van drift. In de daden van Caesar is er niets dat in de verste verte mag vergeleken worden met den moord op Clitus of met den brand van Persepolis, zinnelijk-dichterlijke opborrelingen die men aantreft in de geschiedenis van zijn grooten oostelijken voorganger.

Eigenlijk is hij wellicht de eenige van tusschen deze sterken welke tot op het einde van zijn loopbaan den noodigen takt heeft weten te bewaren die hem toeliet tusschen het mogelijke en het onmogelijke heen te zeilen en welke niet gevallen is ten aanzien der voor rijke zielen bijna niet te volbrengen taak : de erkenning in alle dingen hunner natuurlijke grenzen. Hij volbracht het mogelijke en nooit verzuimde hij een ongedane uitvoerbaarheid om een nieuwe onmogelijkheid na te jagen ; nooit heeft hij verwaarloosd om onnerstelbare kwalen minstens te pogen te lenigen. Waar het noodlot echter had gesproken, daar onderwierp hij zich. Alexander bij den Hyphas, Napoléon te Moskow boden weerstand daar zij niet anders konden, en vervloekten het lot dat zijn gunstelingen slechts begrensde voordeelen liet behalen ; Caesar trok zich vrijwillig èn bij de Teems en èn bij den Rijn terug; bij den Donau en bij den Euphraat droomde hij geenszins van veroveringen zonder perken, maar dacht enkel aan een redelijke grensbepaling.

BINNENLAND

Oost-Vlaanderen

Gentbrugge. — *Boterverkoop.* — Maandag 19 Febr. : Nr. 3811 en daarboven ; Nr. 401 tot 660 ; van 3 tot 6 uur. Oude en nieuwe kaart medebrengen.

West-Vlaanderen

Brugge. — *Vliegeraanval.* — Het Volk meldt : Uit Brugge wordt geschreven : Vóór eenigen tijd is een vertegenwoordiger der stad bij den Duitschen militairen bevelhebber geweest en heeft hem verzocht, aan de Belgische regeering in Le Hâvre eenen brief met dezen inhoud te sturen : De Alliés mochten wel het onnuttige bommenwerpen nalaten, dat toch hoegenaamd geen militaire beteekenis heeft.

Die wensch kon niet vervuld worden. De Duitsche ambtenaar antwoordde, dat de Alliés uit de toelating voor zulk schrijven allicht het besluit konden trekken, dat de luchtaanvallen werkelijk zeer onaangenaam voor de Duitsche troepen zijn en dat de stadsbestuurders maar als voorwensel benuttigd worden om ze te verhinderen. Het uitwerksel kon dan juist het tegenovergestelde van 't beoogde zijn.

Den 1 Februari 's namiddags, lag de oude stad Brugge bij heerlijk winterweer in de zon. Plotseling, tegen 3 uur, verschenen verscheidene Engelsche vliegtuigen en wierpen een groot aantal bommen, bij de Potterie-rei, in eene school, alsook in de nabijheid der St-Gilliskerk, dus midden in het levendigste stadsgedeelte ; dan op het Dammekanaal, waar honderden volwassenen en kinderen op het ijs reden en gleden, en in het voorgeborchte S. Kruis.

Wat mogen de vliegers gemeend hebben als zij zulks deden ? Eenen Duitschen soldaat hebben zij allenszins gewond ; maar daarnast zestien kinderen, drie vrouwen en een man gedood, wien ook de dadelijk bijkomende hulp van Duitsche gezondheidsdienaers van geen nut meer kon wezen, en vele anderen gewond.

Het weeklagen der moeders en verwanten te aanhooren, was hartverscheurend. Een der vliegtuigen werd neergeschoten: De inzittenden zijn dood.

Sedert lang beklagen zich de vreedzame inwoners van Brugge over nood en schade, welke hun door de Engelsche en Fransche vliegtuigen toegebracht worden ; zonder plan en doel worden over de straten bommen geworpen, kostbare gebouwen en kunstschatten in gevaar gebracht, burgers gedood en vrouwen verslagen, armen van ganscli hunne have en onderdak beroofd.

Rechtbank van Kortrijk. — Den 8 Aug. 1915 kwam de herbergier Edmond Demeyere, wonende Bruggesteenweg, 146, langs gemelden steenweg huiswaarts. Hij kwam Henri Degrande, fabriekwerker, wonende Voetweg, 79, tegen. Wegens zaken van betaling leefden deze twee personen in onverschil. Degrande viel Demeyere aan, en bracht hem zoodanig slagen toe, dat hij zich te bed moest leggen en zich door een geneesheer moest laten verzorgen. Degrande wordt wegens slagen en kwetsuren met werkonbekwaamheid, den 5 Februari 1917, veroordeeld tot 10 dagen gevang, voorwaardelijk 5 jaren. De Rechtbank had verzachtende omstandigheden aangenomen.

— Den 29 Juni 1915 had Achiel Viaene, werktuigkundige, wonende te Heule, Kortrijkstraat; den d. d. politieagent Demeyere erg gesmaad in de uitoefening van zijne bediening. Hierom wordt hij veroordeeld, bij verstek, tot 8 dagen en 26 fr. boete.

— Joseph Roose, fabriekwerker, te Meenen, wordt tot 21 dagen gevang en 50 fr. boete veroordeeld om een getuige, ter oorzake zijner verklaringen, gesmaad te hebben.

— Felix Rosseel, woonachtig te Meenen, bekomt wegens diefstal 1 maand en 26 fr. boete.

— Voor aftruggelarij wordt Daniel Delannoy, van Iseghem, veroordeeld tot 15 dagen gevang, voorwaardelijk 5 jaren.

Antwerpen

Antwerpen. — *Betrapt.* — Eergisteren rond 7 uur 's morgens, werd de genaamde E.. Jaak, 44 jaar oud, wonende Bredastraat, op heeterdaad betrapt van diefte eener koord van het reddingstoestel, geplaatst op nr 25 der Asiadok. Proces-verbaal werd opgesteld.

Brabant

Brussel. — *Volksopbeuring.* — *Ontwikkelingsavonden.* — In samenwerking met den Vlaamschen oud-leerlingen- en leerlingenbond " Help U Zelf " wordt van heden, Zondag, af, een reeks wekelijksche voordrachten ingezet, die telkens te 6 1/2 uur, in 't Vlaamsch Huis, 16, Groote Markt, te Brussel zullen gehouden worden. Vandaag treedt Dr E. Peeters, leeraar aan het Kl. Athenaeum te Antwerpen, op met een zeer belangrijke lezing over *Arsenik*. Scheikundige proefnemingen zullen deze voordracht aanschouwelijk maken.

— *Volksontwikkeling.* — *Avondlessen.* — Wegens kolengebrek is het Koninklijk Athenaeum gesloten en moeten dus de avondkursussen van Volksontwikkeling in moderne talen, snelschrift en wiskunde tot nader bericht geschorst worden.

— Ten gevolge van het thans heerschende reisverbod tusschen Etappengebied en Generaal-Goevernement verkeert de onderafdeling " Hooger onderwijs voor het Volk " in de onmogelijkheid om haar lessen voort te zetten, daar de laatste reeksen moesten gegeven worden door lesgevers van Gent.

— *Door de koude gestorven.* — De arme oude vrouw, die zooals we gemeld hebben, gevonden werd op het ijs van het kanaal naar Willebroeck tusschen den kaaimuur en een schip, werd Woensdag in het hospitaal van Schaarbeek door haar zoon erkend. Het is een zekere Melanie R., 68 jaar oud en door zinneloosheid geslagen. Sedert verleden Vrijdag was ze van hnis verdwenen. Gisteren is de arme vrouw in het hospitaal overleden.

— *Gevaarlijke dronkebroers.* — De politieagent Collot werd Woensdag bijgeroepen om twee dronken kerels, die in een herberg van den steenweg op Waterloo schandaal verwekten, buiten te krijgen. De twee zatteriken lieten zich echter door de politieagent niet gewillig buitenleiden ; de ongelukkige gerechtsdienaar werd door de beide dronkaars duchtig afgeranseld. Dank zij de hulp van twee mannen konden de kerels echter aangehouden en achter de grendels gevoerd worden.

Verordening. — Al de winkels en verkoophuizen van allen aard moeten, tot nader bevel, te 6 uur 's avonds sluiten. Alleen apothekers en winkels van levensmiddelen zijn uitgezonderd.

Het is verboden de uitstalramen te verlichten. Binnen de openbare gebouwen mag nog maar één lamp branden.

Alle onderwijsgestichten zijn voorloopig gesloten.

De stocks steenkolen worden aangeslagen.

Ziedaar de laatste verordening van den Generaal-Gouverneur voor wat Groot-Brussel betreft.

Ingezonden

(Buiten verantwoordelijkheid der Redaktie)

Gent, 15 Febr., 1917.

Heer Hoofdopsteller,

Mag ik van Uw reeds welgelezen blad gebruik maken om eens een hartig woordje over de melkregeling mee te spreken ?

Ik heb lang geaarzeld alvorens tot schrijven daarover te besluiten. Ik ben van oordeel, dat de beste stuurlui aan wal staan en men dus bij elke gelegenheid geduld vóór kritiek heeft te oefenen.

Het openbaar geduld is, in zake melkregeling, op een reeds lange en bijzonder harde proef gesteld ; zonder gevaar van voortvarendheid te kunnen beschuldigd worden, wel mag men thans der meening zijn, dat de proeftijd behoorde achter den rug te zijn.

Nu, daarnaar ziet het er niet uit. En moesten we werkelijk nóg in de proefperiode zijn dan zou ik dit al even erg vinden voor het organisatietalent der heeren, die den stedelijken melkverdeelingsdienst in hunne bijzondere " bevoegdheid " hebben als de quasi-zekerheid dat het onzinnig-chaotische van dezen oogenblik dreigt het belachelijk bestendige te worden der nog komende dagen.

Vóór een viertal weken, toen de eerste berichten over den nieuwen melkdienst onder de menschen begonnen te komen, vernam ik van een mijner vrienden, die, in zijne hoedanigheid van stadsreporter eens dagblads, ten stadhuize een zekere heer A. — zijn naam ben ik heusch vergeten — over den melkdienst was gaan ondervragen, dat het antwoord luidde : " Er is nog niets geregeld. "

Toen ik nu, vóór eene week, in Uw blad het hoofdje : *Aflevering der melk* onder de oogen kreeg, ontsnapte me een zucht van... voldoening en verlichting. Ik dacht zoo : nu hebben ze daar op het stadhuis minstens drie volle weken gehad voor de regeling der verdeeling ; 't is niet te weinig maar in oorlogstijd loopt alles zoo niet van 'n leien dakje en met dien studietijd kan wel vrede genomen worden. Ik toog dus aan het lezen vol blijde verwachting hoe ik voor mijn zwangere vrouw, mijn min dan 3-jarig kind en de overige vijf leden van mijn gezin aan de noodige melk ging komen.

Edoch, reeds bij de lezing scheen mij die afleveringsregeling ietwat verward. De drie soorten melk worden (beter : zouden worden), volgens de mededeeling, verkocht in de daarin aangeduide lokalen, in ieder lokaal voor een zeker getal Amerikaansche winkels. Voor de afgeroomde en de karnemelk evenwel verkoopt (zou men verkoopen) men *opvolgenlijk* in 12 lokalen. Daaruit miek ik op, dat de *volle* melk *gelijktijdig* in al de opgegeven lokalen zou verkocht worden *aan de Amerikaansche winkels* alwaar, als noodzakelijk gevolg daarvan, eenieder zijn aandeel krijgen kon zooals voor andere waren 't geval is. Wat mij in dat gedacht nog versterkte was eene verdere zinsnede : " De Amerikaansche winkels worden in ieder lokaal bediend in de bovenstaande volgorde ». De *andere* melk dan zou op dezelfde manier verkocht worden *opvolgenlijk* ; dus eerst in het 1e aangeduide, tweedens in het tweede aangeduide lokaal, enz. Wat ik nu echter niet goed begreep was dat die opvolgenlijke verkoop tegelijkertijd in 4 lokalen geschiedt. Evenmin begreep ik hoe men nu eens *de Amerikaansche winkels* en dan eens de *kaarten* (voor zieken en kinderen) ging bedienen.

Gelukkig kwam mijn vrouw mij terhulp. Deze is niet zoo naïef als ik te denken, dat de heeren, die op stadhuis en in officieele komiteiten zetelen, bijzonder hebben te letten op de duidelijkheid hunner openbare berichten en het publiek niet heeft te zoeken naar wat de stellers *willen* zeggen doch wel te zien wat zij *werkelijk* zeggen. Zij wist mij dan ook dadelijk aan 't verstand te brengen dat de bedoeling was : in de melklokalen zullen bediend worden de *dragers van gezinskaarten* naarvolgens deze geldig zijn in de zoogez. Amerikaansche winkels nr's zóó of zóóveel !

Errare humanum est. Nù wist ik het ook. Hoe spitsvondig mijne vrouw ook zij — ik zeg graag goed van haar, niet ? — toch kon ze me niet verklaren hoe het komt dat wanneer " de verkoop in *ieder* lokaal wordt een dag op voorhand kenbaar gemaakt op de buitenzijde van het lokaal » men dan diezelfde bekendmaking vinden zou " ook op de *andere* lokalen waar dien dag melk verkocht wordt » ?

Misschien had de Fransche tekst ons wijzer gemaakt. Wij zijn echter eenmaal van die ouden-tijdsmenschen, die meenen dat men het voor de circa tweehonderdduizend Vlaamschsprekenden in Groot-Gent zoo juist hoeft uit te drukken als voor het paar honderd luidjes die hier slechts Fransch kennen. Nu, als echte " goedsjeugdige » Vlamingen filosofeerden wij niet over 't geval ; daarvoor waren we overigens al te erg in ons schik om de volle melk, die we " alle dagen 's morgends » — 't staat er : *a-l-l-e d-a-g-e-n* — voor ons kleintje gingen bekomen en den geregelden toeslag in afgeroomde- en karnemelk voor de overige leden van 't gezin.

Bilacie ! tot opheden bekwamen wij **één** volle en **één** afgeroomde melk. Hoe dat toch komt ?

't Is een heele komedie, heer Hoofdopsteller, een leutig treurspel ; iets wat de Gentenaars noemen : een triestige lolle ! Ik kan ze hier niet in al hare bijzonderheden verhalen ; doch dat eene kan ik U wel zeggen met al den eerbied dien ik U en Uwen lezers verschuldigd ben : mijn vrouw verdomt het, nog aan het ons aangewezen lokaal uren te gaan leekoogen, neussnuiten, klappertanden, lijfrillen en stampvoeten, van 't gedrom, de brutaliteit en 't kwetsend gezwatel van sommig gezelschap niet eens gesproken, om van de eersten te zijn die juist een paar minuten te laat of van de laatsten die juist... een paar dagen te vroeg komen om zich in een niet altijd volgens de eischen der gezondheid toegereikten schep volle melk te mogen verheugen! En de andere melk dan? Ja, laat ik U slechts het karakteristisch der laatste gebeurtenissen schetsen : melk ! — toch niet ! — toch wèl maar al te laat ! — morgen ! ; 's anderdaags niet aangekomen ! — komt toch, te laat om te bestellen !; weer 's anderdaags : op !; nog eens 's anderdaags : *lokaal gesloten !*

Gesloten ! Wij krabben — mijne familieleden althans; bij mij valt niet veel meer te krabben — in ons haar en kijken mekaar de vraag uit de oogen : waar zal 't nu zijn ? *Dinsdag* : 't bordje is verhangen. Goddank niet 't lokaal slechts de verkoop was afgesloten geweest. *Woensdag* : 't is slechts voor de 1000 eerste nummers van " onzen » winkel. Daar vallen we buiten : lange gezichten en nieuw geduld; hoop doet leven tot... *vandaag* : 's morgends, rap er bij zijn... te vroeg... desen namiddag, stellig ; 's namiddags 3 uur, straks ; om 5 uur, niet gekomen en komt niet ; zullen " uithangen » wanneer ! Tusschen die beide uren was karnemelk verkocht met heele kruiken ; maar wie gelijk wij, vertrouwend op het gezegde der melkuitdeelers om 5 u. terug kwam, had alweer heelemaal niets !

Terwijl ik aan 't schrijven ben komt eene vriendin mijner vrouw op bezoek. Deze vriendin heeft heden in " haar lokaal » *zeven* liters *verzuurde melk* gekregen, een produkt dat volstrekt op 't programma niet voorkomt, terwijl, volgens die zegsvrouw, op hare wijk eene moeder is met een pasgeboren tweeling, waarvoor ze sedert vier dagen nog geen druppeltje melk heeft kunnen bekomen !

Dat is geen regeling meer, 't is volkomen armoede, die de afmetingen aanneemt van een bestuurlijk schandaal.

Of dit te wijten is aan onkunde of zorgloosheid ofwel aan beide samen kunnen wij, die den drempel van den bestuurlijken tempel niet mogen overschrijden, niet gemakkelijk vaststellen. Edoch, zonder in 't geheim der goden en godjes te zijn, durf ik te verzekeren dat waar het geldt de Vlaamsche Hoogeschool te boycotten, de taalwetten te ontduiken en de aktieve flaminganten te lasteren en te treffen in hun bestaan, er in het heiligdom niet eens drie weken hoeft bestudeerd en geregeld, en dat alwie dáaraan wil meehelpen, al waren ze ook ettelijke duizenden, overtuigd kunnen wezen dat er voor zóóveel altaren van echte en onvervalschte, het Vlaamsche-ras-verloochenende vaderlandsliefde zal worden gezorgd, opdat ze niet verplicht zouden wezen met hunne offerande aan de deur " reitje » te schuiven. Zijn de tijden groot, sommige menschen daartegen toonen zich zóó klein dat het eene weldaad heeten mag als ze in den melkstroom der wereldgebeurtenissen ondergaan !

Uw abonnent P. G.

STADSNIEUWS

Melding. — Maandag 19 Febr. letter **V**, nr 1 tot 1000. Dinsdag 20 Febr., letter **D**, nr 3001 tot 4000.

De meldingsuren zijn : 's voormiddags, van 8 tot 12 uur, 's namiddags van 2 tot 6 uur.

De nieuwe meldingsplichtigen (mannen van 1872 tot en met 1880) :

Maandag 19 Februari, Gentbrugge, letter **A** tot **D**, *'s voormiddags* van 8 tot 12 uur ; *'s namiddags*, letter **E** tot **K**, van 2 tot 7 uur.

Dinsdag 20 Februari, Gentbrugge, letter **L** tot **S**, *'s voormiddags* van 8 tot 12 uur ; *'s namiddags*, letter **T** tot **Z**, van 2 tot 7 uur.

Stedelijke winkel Nr 1, Sint Agneetestraat, open van 9 tot 1 en van 3 tot 7 uren. Verdeeling der gerantsoeneerde artikelen : kristaalsuiker aan fr. 2,20 den kg., 500 grammen per persoon de eerste veertien dagen ; meelsuiker aan fr. 2,60 den kgr., 250 grammen per persoon en 250 grammen kristaalsuiker de tweede veertien dagen ; suikerij aan fr. 0.68 den kgr., 250 grammen per persoon en per maand.

Maandag 19 Febr., verkoop voor de 5e wijk.

Dinsdag 20 Febr., verkoop voor de 6e wijk.

N. B. — Er wordt aan het publiek herinnerd, dat er geene toelating meer zal gegeven worden om te koopen op andere dagen dan die welke voor iederen wijk aangeduid zijn.

De waschpoeder wordt binnen kort verwacht, en van zoohaast hij toegekomen is, zal hij verkocht worden.

Boter. — *De verkoop van boter zal voortaan geschieden in het lokaal gelegen* Burgstraat, 39.

Maandag, 19 Febr., geen verkoop.

Stedelijke aardappeldienst. — Daar de hoeveelheid aardappelen ter beschikking der stad niet aanzienlijk genoeg is, worden nu slechts de volgende wijken op de volgende dagen besteld :

Dinsdag 20 Februari, 1e, 2e en 3e wijken.

Woensdag 21 Februari, 4e, 5e wijken en Ledeberg.

Het rantsoen is 1/2 kilo per persoon, De inkoopprijs voor de winkeliers is 11,50 fr. per 100 kilos. ; de verkoopprijs is 27 centiemen de 2 kilos ; de winkelier stempelt de aardappelkaart deel A, in het vierkantje N° 14.

De bureelen zijn alleenlijk open, 's morgens van 8 1/2 tot 12 uur.

Stedelijke verkoop van brandstof, op *Dinsdag 20 Februari*, van 2 tot 6 uur namiddag :

Gasgesticht (ingang Elsstraat) : 10e Wijk, van 39,801 tot 40,800.

Fabriek " Casier » (ingang Dok) : 7e Wijk, van 26,401 tot 26,700.

Fabriek " Vanderhaeghen » (ingang Terplaetenkaai) : 9e Wijk, van 35,401 tot 36,900.

Papierfabriek der Schelde (ingang Fabriekstraat), Gentbrugge : Ledeberg, van 46,701 tot 47,950.

Stedelijke verkoop van brandstof. — Verkoop van brandstof op *Woensdag 21 Februari*, van 2 tot 6 uur namiddag :

Gasgesticht (ingang Elsstraat) : 6e Wijk, van 21,401 tot 22,400.

Fabriek " Casier » (ingang Dok) : 3e Wijk, van 7,701 tot 9,350.

Papierfabriek der Schelde (ingang Fabriekstraat), Gentbrugge : St-Amandsberg, van 54,101 tot 54,500.

Enkel de hierboven aangeduide nummers worden dien dag besteld. De afnalers voorzien zich van de noodige zakken en moeten zooveel rooskleurige gezinskaarten van het Stedelijk Magazijn medebrengen als zij zakken brandstof wenschen te koopen.

Het is verboden zijn deel aan derde personen af te staan. — Verzoek met gepast geld te betalen.

Vervoerdiensten. — Volgende voermansdiensten zijn elken Maandag te gebruiken :

Heusden : P. Dierick, in het " Schippers Welvaren » Graslei ; J. Van Cauwenberghe, in " De Zon » Vrijdagmarkt, 2.

Lovendegem : E. Baekelandt, in " De Stad Leuven » Pensmarkt.

Mariakerke : I. Van Heule " Postillon », Kl. Turkije, 4.

Oostmeire : K. De Bruycker, " In de stad Oudenaarde », neemt vracht mee voor Destelbergen, Laarne, Calcken en Berlaere.

Vinderhaute : F. Maenhaut, op de Graslei, 9.

Aalst : Van Mol " Burgondisch Kruis », Brusselsche steenweg, Ledeberg.

Hoogeschool te Gent

De heropening der Hoogere School voor Handelswetenschappen is op 22 Februari a. s. vastgesteld.

Het eerste studiejaar is volledig ingericht. Men kan zich laten inschrijven op het Secretariaat der Hoogeschool, in de Lange Meire, alle werkdagen van 11 tot 1 ure.

Gent, den 16 Februari 1917

De Rector,
Prof. P. HOFFMANN.

Dames-Rubriek

Boterkoeken

Men maakt een deeg van 300 gr. bloem, 1/4 kgr. gekookte aardappelen, wat suiker en warme melk. Daarbij voegt men 25 gr. boter en 25 gr. gesmolten vet alsook 50 gr. gist.

Naar verkiezen doet men er rozijnen of krenten bij ofwel als de koeken gebakken zijn snijdt men ze open en men doet er confituur of crème tusschen.

Men heeft dus noodig :
300 gr. bloem ;
1/4 kgr. aardappelen (gekookte) :
Suiker ;
Warme melk ;
25 gr. boter en 25 gr. vet ;
50 gr. gist ;
Rozijnen of krenten :
Confituur of crème.

HERA.

Rechterlijke Kronijk

Beroepshof van Gent

Bekrachtigd. — Lammens Jules, arbeider te Gent, stal in den winkel van Pol Van Loo, dier stad, verscheidene pakken chocolade en nam de vlucht.

De rechtbank van Gent verwees hem tot één jaar gevang en 26 fr. boet en plaatste hem bovendien, gedurende vijf jaar onder de bijzondere waakzaamheid der policie.

Beroep ingeslagen hebbende tegen dit vonnis, heeft het Hof de straffen behouden.

Lammens was en blijft aangehouden.

Korrectioneele rechtbank van Gent

Streng gestraft. — Houbraken Omer, van Oosterzeele, wordt bij verstek veroordeeld : voor diefte van aardappelen ten nadeele van De Meersman, gepleegd bij middel van braak tot 6 maand gevang ; voor bedreigingen jegens denzelfden, 2 maand en 26 frank boet ; voor vernieling van afsluitingen, ook ten nadeele van De Meersman, 15 dagen gevang.

De onmiddellijke aanhouding van den betichte werd bevolen.

Burgerlijke stand

Geboorten van 16 Februari. — Gabriella De Boevere, Bijlokevest, 77 ; Angela Coryn, Kaard erijstraat. 55 ; Jozef Vander Stichele, Stropstraat, 28. — 1 onw.

Overlijden van 15 Februari. — Petrus Saelens, 79 jaar. Meibloemstraat, 10 ; Emiel Boutrey, 71 jaar. kuiper, Palingsnuizen, 97 ; Rosa De Braey, 79 jaar, kloosterlinge, Lange Violettenstraat, 55 ; Mathilde Van Hoecke, 81 jaar. wed. De Vos, Maagdenstraat, 14 ; Theodoor Lersch, 61 j., schoenmaker, Akkergemstraat, 51.

Petrus Heymans, 49 jaar, fab., St-Amandsberg; Pieter Phalempin, 81 j., Kleine Dok, 11; Albert Reyns, 6 w., St-Amandsstraat, 19.

Gislenus D'hooge, 80 j., z. b., Prosper Claeysstr., 30 ; Joanna D'hondt, 77 jaar, wed. Van Vossole, Lamastr., 6 ; Gustaaf Minne, 65 jaar, zonder beroep, Apostelstraat, 59 ; Gustaaf Daese, 18 jaar, student, Pijlstraat, 11 ; Gustaaf Van Moerkerke, 68 jaar, schilder, Rooigemstraat, 198 ;

Overlijden van 16 Februari. — Jan Dierickx, 9 jaar. Terplatenkaai, 5; Ignaat Kaesen, 91 jaar, Maagdenstr. 14.

Josepha Meul, 87 jaar, wed. Honoré, Ottogracht, 26 ; Camillus Reyniers, 58 jaar, voerman, Boomstraat, 28.

Feesten en Vermakelijkheden

Van Maandag 19 Februari

Vlaamsche Schouwburg. — Henderick-vertooningen. — Om 8 uur, Rigoletto, groot opera.

Nieuwe Cirkus. — Om 8 uur 's avonds, gewoon programma.

Pathé. — Om 8 uur 's avonds, Kinema vertooning.

Carillon. — Om 8 uur 's avonds, Kinema vertooning.

Oud Gend. — Van af 4 u., 's namiddags, bestendig Kinema Concert.

Modern, Statieplaats. — Van af 4 ure 's namiddags, Kinema-Concert.

MENGELWERK van de «Nieuwe Gazet van Gent» 3

GESCHIEDENIS
VAN
Graaf Hugo van Craenhove
door
Hendrik CONSCIENCE

« Luister : — Nog geene tien jaren is het geleden, dat ik met mijne ouders een adellijk slot omtrent Grimberghe in Brabant, bewoonde. Daàr sleet ik mijne dagen in al de oefningen, welke een edel kind betamen ; mijn vader, die een befaamd krijgsman was, leerde mij eenen degen behandelen en een schuimend paard bedwingen. Ik was bitter jong, en toch verwonderde ik dan alreeds ervaren ridders door mijne behendigheid. Wij waren arm nogtans, en onze tafel zou niet dikwijls onzen addellijken stand verraden hebben, hadden wij niet, door eene onophoudende jacht, de wouden gedwongen ons het rijkste venesoen te leveren. Om zijnen vorst, den Hertog van Brabant, Jan den Zeeghaftige, met eere ten oorlog tegen de Vlamingen te kunnen volgen, had mijn vader zijn eenig landgoed aan wisselaars van Brussel verpand. Vele beloftenwaren hem door den Hertog gedaan, doch geene werd vervuld. — Gij hebt misschien wel gehoord, Aalbrecht, hoe de Vlamingen, onder hunnen graaf Lodewijk van Male, in 1356 Brussel veroverden en geheel Brabant in bezit namen. Mijn vader was een dergenen, die met Everhart 't Serclaes aanspaanden om Brussel te verlossen. Op eenen nacht geraakten zij in de stad, en door het volk geholpen, sloegen zij de Vlamingen er uit. Mijn vader was het, die zegepralend de banier van Brabant op de wallen plantte ; maar een pijl kwam hem alsdan in de zijde treffen, en hij stierf des anderdaags aan zijne wonde.

« Intusschentijd was ik met mijne moeder op het slot bij Grimberghe ; wij hadden reeds de mare der verlossing van Brussel ontvangen en verheugden ons over de waarschijnlijke behoudenis mijns vaders. Met getroost gemoed en met vroolijk hart sprak mijne moeder mij van hare hoop op eenen beteren toestand : hertog Wencelyn, wien Brabant nu toebehoorde, zou ongetwijfeld die weinige ridderen beloonen, aan wier dapperheid hij zijnen troon ging verschuldigd zijn. Vergezeld door deze streelende vooruitzichten, klommen wij de trappen op om te gaan slapen ; mijne moeder kuste mij herhaalde malen ; zij gaf mij meer dan één kruis op het voorhoofd, en ik zag in elk harer oogen eenen traan van hoop en van liefde blinken. Zoo gelukkig en zoo voldaan over het lot, sloten wij onze oogen en geraakten in eenen zoeten slaap.

« In het midden des nachts komt eensklaps een schrikkelijk geschreeuw mijne ooren reffen ; ik ontwaak.... maar, o God ! ik zie niets dan vlammen ; de rook verstikt mij, ik hoor de stem mijner moeder, die om hulp roept, — en buiten het slot geratel van wapenen en gejuich van veel volks. Alles begint voor mijne stekende oogen te draaien, ik voel het leven en den adem mij ontgaan. Dan zie ik plotseling een zwart menschenbeeld de vlammen doorboren en mijne bedstede naderen ; — ik voel, dat zijne beide armen mijn lichaam omvatten, dat hij mij met geweld oplicht en met mij in den vuurgloed springt.... Ik verloor alsdan mijne kennis en mijn gevoel... »

Verkropt door zijne droeve herinneringen, zweeg Bernhart na deze woorden. Tranen liepen overvloedig langs zijne wangen, doch geen zucht, geen ademgesnork vergezelde ze. Zijn oude makker sprak insgelijks niet, zoodat eene zonderlinge stilte de uitdrukking hunner wederzijdsche aandoening werd.

Eindelijk vroeg Aalbrecht :

« Welnu, Bernhart, en uwe moeder ? »

« Mijne moeder, niet waar ? Mijne arme moeder ?... Verbrand, tot assche verbrand ! Men heeft niets van haar gevonden dan het verkalkt gebeente ! »

Een schreeuw ontvloog der borst van den ouden herder, en uit zijne dorre oogen begon het smartwater insgelijks te vloeien ; zijn jonge makker drukte hem stilzwijgend de hand, totdat, zijne ontsteltenis wat over zijnde, hij dus voortging :

« De oversten der Vlamingen, die te Brussel verjaagd waren, hadden mijnen vader gedurende den strijd herkend. In hunne aftocht kwamen zij des nachts voorbij onze woning en herinnerden zich, dat mijn vader hun vijand was ; zij stapelden rondom het slot groote hoopen houts opeen en staken het vuur er in, om ons te doen omkomen....

(Wordt voortgezet).

GRONDLEENING

Voortaan zullen van af 1000 tot 100.000 frank en meer seffens geleend worden op Landen, Gronden en Huizen, in België gelegen (Hypotheken 4 1/2 à 5 %). Alsook voor het **bouwen en koopen** van eigendommen en het **aflossen** van oude leeningen. Groot gemak van terugstortingen, 't zij na een termijn van **10 jaren** of met jaarlijksche afkortingen op **30 jaren**. Men koopt Landen, Huizen en Gronden, en gelast zich met het plaatsen van **kapitalen** aan de grootste intresten. Geene kosten op voorhand. Zich te wenden van 9 tot 12 u. ook per brief tot den heer

MINNAERT, IJskelderstraat, 19, GENT (Rabot-Tram 1) 531

RHUM EN COGNAC

Extrakten voor het vervaardigen van Rhum en Cognac. Te verkrijgen in 't klein en in 't groot.

◆◆ Stalen worden op aanvraag verstrekt ◆◆

45, GUSTAAF CALLIERLAAN, 45 ═══ GENT

52

Nieuwe Hollandsche In- en Doorvoerhandel

(ED. GOOSSENS & Co)
Baudeloostraat, 17, Gent
(dichtbij de Vrijdagmarkt)

Levensmiddelen en
Huishoudelijke Verbruiksartikelen

Malsche zeep, Harde zeep, Toiletzeep, Zeeppoeiers, Borstels, Lucifers, Kachelglans, Schoenkreem, Kaarsen, Nachtlichten, Vermicelli, Pudding-poeder : CARMEN, Koffie, Confituur, enz., enz.

Baudeloostraat, 17, Gent

Uitsluitend in 't groot
521 Goede en trouwe bediening

Kleine aankondigingen

VRAAG

VRAAGT aan uwen winkelier de **Oorlogskoffie**
« HET SCHILD »
Lekker - Geurig - Goedkoop
Gezond. (28

Men vraagt DERTIGE Heeren in pensioen. Zeer goede burgerskeuken, met of zonder ontbijt. Zeer voordeelige prijzen. (tegen de Zuidstatie). Schr. of adres vragen Agentschap RECORD, Baudeloostr., 19, Gent. 46

AANBOD

Men wenscht te koopen
per occasie een of twee dameshorlogen. Lange Violettenstraat, 17 (B70

TE HUREN

BURGERSHUIS, Wolfstraat, 15. Voordeelige voorwaarden. Zich te bevragen Wolfstraat, 14. Gent (27

ZAAL BESCHIKBAAR

voor FEESTEN, VERGADERINGEN, enz. Koninklijke Tapperij, Kammenstr. Gent. (24

Volksopbeuring's Lucifers

Vlamingen ! Steunt Belgischen arbeid. Helpt uwe broeders in nood.

KOOPT
Volksopbeuring's Lucifers
29, PEPERSTRAAT, 29, GENT
Overal te verkrijgen
34

VERSCHENEN :
Nummer 4 - "AULA" - fr. 0.50

Bij gebrek aan GAZ, ELEKTRICITEIT of PETROOL is 't voordeeligst branden

BENZOL

Geeft zacht wit licht en brandt zonder reuk
VOLSTREKT GEEN GEVAAR 7

"GOEDENDAG" . . fr. 0.25
Feestnummer van "GOEDENDAG". " 1.25
"AULA" . . . . " 0.50

Zijn te bekomen bij het Agentschap "RECORD", Baudeloostraat, 19
67

De firma G. CAPPUYNS-DE BOURGH. Uurmaker-Juwelier, opvolger van F. Cappuyns, Langemunt, 23, Gent, verwittigt zijn klienteel dat zijn huipuis, Kalanderstraat, 8, bestaat gelijk voorheen. 532

60 % besparing op de Electriciteit door het gebruik der nieuwe draadlamp

Osram

buitengewoon zacht en wit licht. Kan zonder bezwaar overal aangewend worden. (36

MELOR
DE BESTE

Extra goede Koperglans en Kachelglans
Stoofpommade, Schoencrême en Blink, Gele Schoencrême en Encaustique, allerbeste Zandpapier op lijnwaad, aan voorlige prijzen, bij

A. L. CANNOODT
45 Antwerpschen steenweg 45
ST-AMANDSBERG-bij-GENT
In 't Groot (Tram 5) In 't Klein
5.67

4 ONZE OORLOGSKOFFIE 4
frs - de kilo - frs

P. J. DE POURQUOY, Lange Violettenstraat, 58
65B

? Hoe doen wij onze Verzendingen aan onze Krijgsgevangenen ? ?

?

?

Door bemiddeling van
"Volksopbeuring"
Peperstraat, 29, Gent
55

Jeneververbeteraar

Deze verbeteraar geeft aan den genever van lagen graad den uitstekenden aroma en fijnen smaak terug van den echten graangenever die hij bij het versnijden verloren heeft.

Schrijven : H.V. Agentschap RECORD
Baudeloostraat, 19, Gent

Goed voor 1 kilo Goede Zeep

Geldig voor 5 dagen

Dezen BON geeft recht aan 1 kilo GOEDE ZEEP voor
fr. 1,50
8, Serpentstraat, 8
119, Salvatorstraat, 119
Dezelfde persoon kan maar één kilo bekomen
Verkoop aan Winkeliers
527

BON Nr 2

Gelief dezen BON mede te brengen
Zonder BON kost dezelfde zeep 2 fr.

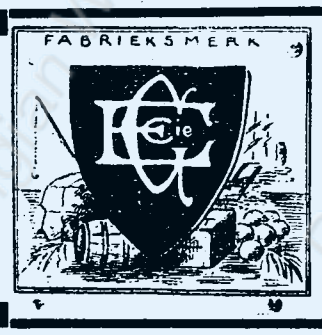
Kanten !! Kanten !!

Voor fijne handwerken wordt warm aanbevolen
- De Vlaamsche Kant -
Voldersstraat, 2 (1e verdiep)
525

CONFITUUR
van Braine-le-Comte
ZEEP KAARSEN
Bruine & Stukken Gouda & Apollo
Kortrijksche steenweg, 293, GENT

Bougie STRALIGHT
De goedkoopste, de beste
5

FABRIEKSMERK

't SCHILD
OORLOGSKOFFIE in pakjes 1/4 kgr.

Een lekkere, verkwikkende kop koffie kost slechts 1 1/2 centiem !
12

B. Vanderstraeten-Lambert

Nijverheidslaan, 130 —:— GENT
Aardappelmeel — Fijne specerijen — Pudding-poeder — Sagoline —
UITSLUITEND IN 'T GROOT
15